

KRIŠKOVIĆ, Vinko

Rodio se 18. siječnja 1861. u Senju, u obitelji uskočkih i trgovačkih zasada. U rodnom gradu je pohađao osnovnu školu i gimnaziju. Pravne znanosti je studirao i doktorirao na Sveučilištu u Zagrebu i Beču. Taj studij mu se bio otegnuo, jer je uz pravo studirao i strane jezike, povijest, književnost, likovne umjetnosti i glazbu. Također je, opskrbljen iznimnim pamćenjem, umnom raskoši i znatiželjom, stalno i bez žurbe kao rasni svjetski putnik putovao Europom, temeljito proučavajući zemlje, kulture i ljude. Stekao je i usvojio rijetko enciklopedijsko znanje.

Godine 1895. zaposlio se kao činovnik u "Predsjedništvu hrvatskoslavonske zemaljske vlade". Koju godinu poslije vlada mu je dodijelila dvogodišnji znanstveni dopust, te se usavršava u Beču i Berlinu, a nakon toga počinje djelovati kao profesor upravnog prava na Sveučilištu u Zagrebu.

Tek u svojoj pedesetoj godini, za banovanja dr. Nikole Tomašića, počinje se baviti aktivno politikom, a 1917., kad vlada postaje najvišim zakonodavnim tijelom, postaje Krišković podbanom Hrvatske, on dvorski pouzdanik Karla Habsburga i njegov prisni prijatelj, ali i strogi kritičar Habsburške Monarhije. Što su Hrvatska i Slavonija u nevoljnim godinama 1917. i 1918. spasile izgladnio puk u Dalmaciji, Istri, Bosni i Hercegovini, velikim je dijelom zasluga Kriškovića. A za malu prisposobu toga njegova političkog djelovanja i općenarodnoga hrvatskog stanja, ubacujemo ovdje jedan odlomak iz Kriškovićeve autobiografije, sastavljene "za slučaj smrti"

" ... U audijenciji 8. rujna 1917. pitao me kralj, da li je sjedinjenje svih zemalja hrvatskih želja Hrvata. Odgovorio sam kralju, da to nije samo želja, nego i nepobitno pravo i vjekovni zahtjev braće s obiju strana Velebita. Kralj je odvratio, da nije tako, izvadio iz džepa svoju bilježnicu, pa stao čitati. Kad je primio Dalmatince i Istrijce hrvatske zastupnike u carevinskom vijeću, pa izaslanike iz Herceg-Bosne, svi Dalmatinci i Istrani redom bez iznimke izjavili su, da neće sjedinjenja s Hrvatskom, jer nisu voljni da postanu mađarske županije. Oni iz Herceg-Bosne, svikolici, i Hrvati i Muslimani i Srbi o tome nisu htjeli ni čuti, osim dra Ive Pilara i Josipa Vrancaša, koji su to molili. Još reče kralj, da je na priliku Jozo Sunarić zatražio, neka se u Jajcu okruni za kralja bosanskoga, a onda neka se Hrvatska priključi Bosni. Stajao sam pred kraljem kao gromom ošinut, a on me stao tješiti, neka se ne žalostim, jer ako to ujedinenje ište probitak Monarhije i Dinastije da će se provesti, pa oni pjevali što mu drago. Dometnuo je, da računa i na moju suradnju ... "

S nestankom Austro-Ugarske 29. listopada 1918., za koju se, poglavito radi hrvatskoga narodnog probitka, nadao da će ipak preživjeti, Krišković ostaje uglavnom sveučilišni profesor. Godine 1926. odlazi u mirovinu.

Umirovljenik Krišković latio se također i prevođenja. Objavljeno mu je više prijevoda, primjerice, više djela A. Huxleya, P. Bourgeta, T.B. Macaulaya i posebice Shakespearea. Do 1933. preveo je 24 njegove drame, napisao 22 eseja o njima i skupio ih u dvije omašne knjige.

Ti njegovi radovi su vrlo pozitivno ocijenjeni i u londonskoj "Slavonic Review". Oni su bili povodom, da je izabran za člana londonske "Royal Shakespearean Society".

Brojne svoje eseje i studije o "mnogim domaćim i stranim političkim problemima sadašnjice, kako je sam napisao, objavljivao je u "Hrvatskoj reviji", u nakladi Matice Hrvatske i u Kolu.

Za NDH, ovaj živući hrvatski narodni zastupnik posljednjeg Hrvatskog Sabora godine 1918., postao

je članom Hrvatskoga Državnog Sabora.

Već je prije rata bio prenio svoju imovinu (brojne knjige i novčanu uštedu) u Švicarsku, a 1944. i sam se ondje preselio, kamo je i prijašnjih desetljeća odlazio redovito na odmor.

Umro je, nakon nesretnog pada na poledici, u Zürichu 6. studenog 1952., kao najstariji hrvatski intelektualac zadnjih stoljeća. "Neue Zürcher Zeitung" napisao je 12. studenog 1952. o njemu opširan nekrolog.

Zasebice je objavio sljedeća djela:

- *Macaulay: odabrani esseyi (preveo i popratio uvodom), Zagreb 1896.*
- *Uprava i sudstvo (stručni rad), Zagreb 1900.*
- *Juniusova pisma, Zagreb 1917.*
- *Anglica docet (eseji), Zagreb 1921.*
- *Širom svijeta (eseji), Zagreb 1924.*
- *Prevrćući listove povijesti rimske (rasprava), Zagreb 1924.*
- *Dokle smo došli (rasprava; brošura), Zagreb 1925.*
- *U svijetu paradoksa (eseji), Zagreb 1934.*
- *Kolonijska politika (eseji), Zagreb 1936.*
- *Hrvatsko pravo kućnih zadruga (studija), Zagreb.*
- *Posljednji eseji, Madrid 1955.*